

KAN BIJNIERSCHORSINSUFFICIENTIE OPTREDEN BIJ GEBRUIK VAN CORTICOSTEROIDEN NASAAL?

Naar aanleiding van de flash over het risico van bijnierschorsinsufficiëntie bij gebruik van inhalatiecorticosteroiden bij kinderen met astma in de Folia van januari 2003, vroeg een arts ons of er ook een dergelijk risico bestaat bij nasaal gebruik van corticosteroiden.

Dit is onderzocht in meerdere placebo-gecontroleerde studies, waarvan een aantal bij kinderen werden uitgevoerd.

- In een aantal studies werd het effect op het ochtendserumcortisol, of op de urinaire cortisol excretie over de nacht of na stimulatie met ACTH gemeten [*J. All. Clin. Immunol.* **98**, 32-38 (1996); **101**, 157-162 (1998); **101**, 470-474 (1998); **102**, 191-197 (1998)]. Bij therapeutische doses werd in de meeste studies, over een periode van 4 tot 6 weken, geen effect op deze parameters gezien. In één studie bij volwassenen werd met fluticason, triamcinolon en beclometason na 4 dagen een effect op de nachtelijke urinaire cortisol excretie gezien, maar het effect was enkel voor fluticason statistisch significant.
- In twee gerandomiseerde, placebo-gecontroleerde studies bij kinderen werd via knemometrie (een methode om op nauwkeurige, niet-invasieve wijze de kortetermijnveranderingen in de groei van het onderbeen te meten) nagegaan of therapeutische doses van nasaal budesonide of mometason (in de ene studie), en van nasaal triamcinolon of fluticason (in de andere studie) op korte termijn (2 weken) de groeisnelheid van de onderbenen beïnvloedden [*J. Allergy Clin. Immunol.* **104**, 948-952 (1999); *Ann. Allergy Asthma Immunol.* **90**, 56-62 (2003)]. De resultaten tonen geen verschil in groeisnelheid ten opzichte van placebo.

De resultaten van de klinische studies zijn bemoedigend. Toch kan beïnvloeding van de hypothalamus-hypofyse-bijnieras of van de botgroei ook bij nasaal gebruik niet uitgesloten worden, vooral niet met een potent corticosteroïd of bij gebruik van hoge doses.

Op vraag van het *Comité voor de Evaluatie van de Medische Praktijk inzake Geneesmiddelen* (RIZIV) heeft het Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie aanvaard de tekst van de consensusconferentie „Het doelmatig gebruik van hypolipemiërende geneesmiddelen” bij de Folia Pharmacotherapeutica te voegen.